შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
სილვა გრუპ

Limited Liability Company
Silva Group

N 001/186

04. 06. 2019 წ

შპს "ცენტერიუმ"-ს
ID ნომერი:405326767

ჩვენთან გაფორმებული ხელშეკრულების თანახმად საქართველოს კანონის „ქ. თბილისის საზღვრებში და მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული მწვანე ნარგავებისა და სახელმწიფო ტყის ფონდის განსაკუთრებული დაცვის შესახებ“ და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2014 წლის 12 დეკემბერის N 17–55 დადგენილების მოთხოვნათა დაცვით და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ეკოლოგიისა და გამწვანების საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 02 ივნისის N 5 – 31 ბრძანების საფუძველზე შევისწავლე მისამართი: ქალაქი თბილისი, ქუჩა მთავარანგელოზი (ყოფ. რობესპიერი), N 24/7; ქალაქი თბილისი, გურჯაანის ჩიხი/მახათის ქუჩა N5/5. საკადასტრო კოდი: N 01.17.01.047.030 არსებული ხე–მცენარეების მდგომარეობა.

წარმოგიდგენთ საექსპერტო დასკვნას მწვანე ნარგავების ხარისხობრივ შეფასებაზე.

პატივისცემით,

დირექტორი
დავით კობახიძე

0101, საქართველო, თბილისი, ც. დადიანის ქ. N 7,სავაჭრო ცენტრი ქარვასლა, ოფისი ბ-412, ტელ +995 551 606226
,Apt B-412, N 7 C. Dadiani st, Tbilisi, Georgia, Post Index 0101, Tel: (+995) 551 606226, Email: davitkob@gmail.com

საექსპერტო დასკვნა

მწვანე ნარგავების ხარისხობრივ შეფასებაზე

თარიღი: 04.06.2019წ
მისამართი: ქალაქი თბილისი, ჭუჩა მთავარანგელოზი (ყოფ. როზესპიერი), N 24/7; ქალაქი თბილისი, გურჯაანის ჩიხი/მახათის ჭუჩა N5/5
საკადასტრო კოდი: N 01.17.01.047.030
ფართობი: 783.00 კვ.მ.
დამკვეთი: შპს "ცენტერიუმ" ID ნომერი:405326767
ტერიტორიაზე არსებული და შეფასებული მწვანე ნარგავების საერთო რაოდენობა: 24

ინფორმაცია

მწვანე ნარგავების სახეობის, დიამეტრის და მდგომარეობის შესახებ

ცხრილი N 1

ხის N	სახეობა	Do დიამეტრი 10სმ-ზე	Dt დიამეტრი 1.3 მ-ზე	Do 1სმ-დან-4სმ-მდე ცალი	Do 4.1სმ-დან-8სმ-მდე ცალი	H სიმაღლე მ	მდგომარეობა	შენიშვნა
1	ტყემალი (Prúnus cerasiféra)	22.3	11.8			6	ჯანსაღი	ხილ-კენკროვანი, ორკაპი
2	ლეღვი (Ficus carica)	51.0	12.7			5.5	ჯანსაღი	ხილ-კენკროვანი, მრალღეროიანი
3	ხემყრალი (Ailanthus altissima)	6.4	4.8			3.5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა
4	ცრუ აკაცია (Robinia pseudoacacia)	11.1	5.4			4.5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა
5	ლეღვი (Ficus carica)			3		1.5	ჯანსაღი	ჯგუფში 3 ერთეული
6	ხემყრალი (Ailanthus altissima)	9.9	6.1			5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა
7	ხემყრალი (Ailanthus altissima)	10.2	6.1			5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა
8	ვაზი (Vitis)				3		ჯანსაღი	ჯგუფში 3 ერთეული
9	იაპონური სოფორა (Sophora Japonica)	15.0	7.0			5.5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა

დავით კობახიძე ი/ნ 01023000633, საქართველო, თბილისი, 0178 , ი. სიხარულიძის ქ. N 1 , ტელ: (+559) 551 60 62 26
Davit Kobakhidze I/D 01023000633, Sikharulidze st, Tbilisi, Georgia, 0178. Tel: (+559) 551 60 62 26 Email: davitkob@gmail.com

10	ამერიკული ნეკერჩხალი (Acer negundo)	19.1	6.4			4	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, ორკაპი
11	ცრუ აკაცია (Robinia pseudoacacia)	3.2	2.2			2.5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა
12	ცაცხვი (Tilia caucasica)	2.9	1.9			2	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა
13	თუთა ჩვეულებრივი (Morus)			3		3	ჯანსაღი	ჯგუფში 3 ერთეული
14	მსხალი (Pyrus)	33.1	29.3			8.5	ჯანსაღი	ხილ-კენკროვანი
15	ლეღვი (Ficus carica)	34.4	19.1			5.5	ჯანსაღი	ხილ-კენკროვანი
16	თუთა ჩვეულებრივი (Morus)	19.1	12.7			7	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა
17	ბალი (Prunus avium)	25.5	18.5			8	ზეხმელი	ხილ-კენკროვანი
18	კარალიოკი (Diōspyros kaki)	25.2	18.8			7	ჯანსაღი	ხილ-კენკროვანი, სურო შემოხვეული
19	კარალიოკი (Diōspyros kaki)	26.1	19.1			7	ჯანსაღი	ხილ-კენკროვანი, სურო შემოხვეული
20	ლეღვი (Ficus carica)	41.4	25.5			7.5	ჯანსაღი	ხილ-კენკროვანი, სურო შემოხვეული
21	ბალი (Prunus avium)	31.8	29.6			7	ზეხმელი	ხილ-კენკროვანი, სურო შემოხვეული
22	დაფნა (Laurus)	14.3	8.0			5.5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა
23	მუშმალა (Eriobotrya japonica)	8.0	5.4			3.5	ჯანსაღი	ხილ-კენკროვანი
24	ბროწეული (Punica granatum)	31.2	9.6			5	ჯანსაღი	ხილ-კენკროვანი, ორკაპი

ტერიტორიაზე განთავსებული 24 ნომერი ხე–მცენარის ნუსხა სახეობების მიხედვით

დავით კობახიძე ი/მ 01023000633, საქართველო, თბილისი, 0178 , ი. სიხარულიძის ქ. N 1 , ტელ: (+559) 551 60 62 26
Davit Kobakhidze I/D 01023000633, Sikharulidze st, Tbilisi, Georgia, 0178. Tel: (+559) 551 60 62 26 Email: davitkob@gmail.com

ჯგუფებად მდგომი ხე-მცენარე 3 ნომერი, მათ შორის
დაბალი ღირებულების ფოთლოვანი ხე - თუთა ჩვეულებრივი;
ხილ-კენკროვანი სახეობის - ლეღვი, ვაზი;
კერძოდ:
N 5 ჯგუფში 3 ერთეული **ლეღვი (Ficus carica);**
N 8 ჯგუფში 3 ერთეული **ვაზი (Vitis);**
N 13 ჯგუფში 3 ერთეული **თუთა ჩვეულებრივი (Morus).**

ერთეულად მდგომი მცენარეებია 21 ძირი ხე, კერძოდ:

1. *საქართველოს წითელ წუსხაში შეტანილი სახეობათა ჯგუფის ხე-მცენარე* 1 ძირი:
   - 1 ძირი (N 22) დაფნა - Laurus.

2. *დაბალი ღირებულების ჯგუფის ფოთლოვან სახეობათა ხე-მცენარე* 6 ძირი:
   - 1 ძირი (N 10) ამერიკული ნეკერჩხალი - Acer negundo;
   - 1 ძირი (N 16) თუთა ჩვეულებრივი - Morus;
   - 1 ძირი (N 9) იაპონური სოფორა - Sophora Japonica;
   - 1 ძირი (N 12) ცაცხვი - Tilia caucasica;
   - 2 ძირი (N 4, N 11) ცრუ აკაცია - Robinia pseudoacacia.

3. *ხილ-კენკროვანი სახეობათა ჯგუფის ხე-მცენარე* 11 ძირი:
   აქედან 12სმ-ზე ნაკლები დიამეტრისაა 1 ძირი:
   - 1 ძირი (N 23) მუშმალა - Eriobotrya japonica;

   12სმ-ზე მეტი დიამეტრისაა 10 ძირი:
   - 2 ძირი (N 17, N 21) ბალი - Prunus avium;
   - 1 ძირი (N 24) ბროწეული - Punica granatum;
   - 2 ძირი (N 18, N 19) კარალიოკი - Diōspyros kaki;
   - 3 ძირი (N 2, N 15, N 20) ლეღვი - Ficus carica;
   - 1 ძირი (N 14) მსხალი - Pyrus;
   - 1 ძირი (N 1) ტყემალი - Prúnus cerasifera.

4. *ინოვაზიური სახეობათა ჯგუფის ხე-მცენარე* 3 ძირი:
   - 3 ძირი (N 3, N 6, N 7) ხემყრალი - Ailanthus altissima.

   იხ. ცხრილი N 1.

აღრიცხული 24 ნომერი ხე–მცენარიდან:

დავით კობახიძე ი/ნ 01023000633, საქართველო, თბილისი, 0178 , ი. სიხარულიძის ქ. N 1 , ტელ: (+559) 551 60 62 26
Davit Kobakhidze I/D 01023000633, Sikharulidze st, Tbilisi, Georgia, 0178. Tel: (+559) 551 60 62 26 Email: davitkob@gmail.com

1. *ზეხმელია* 2 ძირი ხე-მცენარე, კერძოდ:
   - 2 ძირი (N 17, N 21) ბალი - Prunus avium;

2. *ჯანსაღია* 22 ნომერი ხე–მცენარე, მათ შორის

ჯგუფებად მდგომი ხე-მცენარე 3 ნომერი:
   - 1 ნომერი (N 5) ლეღვი - Ficus carica;
   - 1 ნომერი (N 8) ვაზი - Vitis;
   - 1 ნომერი (N 13) თუთა ჩვეულებრივი - Morus.

ერთეულად მდგომი ხე-მცენარე 19 ძირი:
   - 1 ძირი (N 10) ამერიკული ნეკერჩხალი - Acer negundo;
   - 1 ძირი (N 16) თუთა ჩვეულებრივი - Morus;
   - 1 ძირი (N 9) იაპონური სოფორა - Sophora Japonica;
   - 1 ძირი (N 12) ცაცხვი - Tilia caucasica;
   - 2 ძირი (N 4, N 11) ცრუ აკაცია - Robinia pseudoacacia;
   - 1 ძირი (N 22) დაფნა - Laurus;
   - 1 ძირი (N 23) მუშმალა - Eriobotrya japonica;
   - 1 ძირი (N 24) ბროწეული - Punica granatum;
   - 2 ძირი (N 18, N 19) კარალიოკი - Diōspyros kaki;
   - 3 ძირი (N 2, N 15, N 20) ლეღვი - Ficus carica;
   - 1 ძირი (N 14) მსხალი - Pyrus;
   - 1 ძირი (N 1) ტყემალი - Prúnus cerasiféra;
   - 3 ძირი (N 3, N 6, N 7) ხემყრალი - Ailanthus altissima/

ერთეულად მდგომი ჯანსაღი 19 ძირი ხე–მცენარიდან 9 ძირი ხილ-კენკროვანი სახეობისაა, ხოლო 10 ძირი ხე-მცენარის დიამეტრი 25 სმ–ზე ნაკლებია, მათი გადარგვა შესაძლებელია და რეკომენდირებულია იხელმძღვანელოთ თანდართული გადარგვის მეთოდოლოგიით.

პატარა ზომის ხეების გადარგვის მეთოდოლოგია

დიამეტრით 25 სმ-მდე

ნიადაგის მომზადება ხელს უწყობს მისი ფიზიკური და წყლის რეჟიმის გაუმჯობესებას, ტერიტორიაზე გავრცელებული სარეველა მცენარეებისგან, ქვებისგან, სამშენებლო ნარჩენებისგან და სხვ ფართობის განთავისუფლებას. ნიადაგის მომზადება უნდა განხორციელდეს მექანიზებული წესით (სასურველია უახლესი ტექნიკის გამოყენებით) - მოხვნა, გადახვნა, გადაფარცხვა, დაპლანტაჟება. პირველ რიგში უნდა გაიწმინდოს ნაგვისგან, ქვებისგან, ამოიძირკოს ძირკვები და შემდეგ მოხდეს ორგანული/არაორგანული სასუქის შეტანის გზით ნიადაგის ნაყოფიერების განხორციელება, დარგული მწვანე ნარგავების კარგი ზრდა - განვითარების უზრუნველსაყოფად.

ხე–მცენარის ამოღება და დარგვა

დავით ბობახიძე ი/წ 01023000633, საქართველო, თბილისი, 0178 , ი. სიხარულიძის ქ, N 1 , ტელ: (+559) 551 60 62 26
Davit Kobakhidze I/D 01023000633, Sikharulidze st, Tbilisi, Georgia, 0178. Tel: (+559) 551 60 62 26 Email: davitkob@gmail.com

1. გადარგვა შესაძლებელია განხორციელდეს როგორც ხელით, ასევე მექანიზებული წესით - სპეციალური სარგავი მანქანით. ხელით დარგვა შესაძლებელია განხორციელდეს ორის მეთოდით: ნიადაგის გუნდით (კომით) და შიშველფესვიანი ნერგებით.
2. ხის გადარგვას მიწის კომით გააჩნია მთელი რიგი უპირატესობები, რაც უპირველეს ყოვლისა მდგომარეობს მიწის გუნდაში მოთავსებულ ფესვთა სისტემის დაცვაში, რომელიც არ ზიანდება და რჩება თითქმის ხელშეუხებელ მდგომარეობაში. თუმცა ყველაფერი ეს იმ შემთხვევაშია გარანტირებული თუ გადარგვის პროცესში მიწის გუნდაში არ შეიქმნება არასასურველი რყევები, რაც გამოიწვევს ფესვების დაგლეჯვას, მათგან ნიადაგის მოშორებას.
3. ხის ამოღება უნდა მოხდეს განსაკუთრებული სიფრთხილის დაცვით, ფესვთა სისტემის დაზიანების გარეშე; მცენარეების ნერგებს უნდა ქონდეთ „მიწის გუნდა“, მიწის დიამეტრით არა ნაკლებ ხის სიმაღლის 1/5-სა , სიღრმით - არა ნაკლებ 1/6-ისა.
4. გადასარგავ ადგილზე არანაკლებ 5 დღით ადრე ამოღებული უნდა იქნას ორმო; სარგავი ორმოს დიამეტრი სასურველია გაითხაროს 0,5 – 0,9 მ. – ით მეტი, ხოლო სიღრმე 0,2–0,25 მ.–ით მეტი ვიდრე გადასარგავი ხის კომი;
5. სასურველია ამოღებულ ორმოს ჩაუტარდეს დეზინფექცია ნიადაგის მავნებლების და ნიადაგის პათოგენური სოკოების საწინააღმდეგოდ თანამედროვე პესტიციდების და ფუნგიციდების გამოყენებით. რათა თავიდან იქნას აცილებული რიგი დაზიანებები და დაავადებები, რომელსაც მცენარე იღებს მხოლოდ ნიადაგიდან:
6. იმ შემთხვევაში თუ მოხდა ხე–მცენარის კომის გარეშე გადარგვა ორმოს ადგილზე ამოიღებული ორმოს სიღრმე და დიამეტრი უნდა იქნას ამოღებული ნერგის ფესვების სიგრძისა და გარშემოწერილობის პარამეტრების შესაბამისად. ნერგების ორმოში დარგვის წინ უნდა შეიკვეცოს ფესვები, სასურველია ამოივლოს წუნწუხში და ჩაირგოს ორმოში ისე, რომ ფესვის ყელი ან ნამყენი ადგილი მიწის ზედაპირიდან 7-10 სმ-ის ზევით დარჩეს.
7. ორმოში სასურველია წინასწარ იქნეს შეტანილი 15-20 კგ. ორგანული სასუქი (გადამწვარი ნაკელი, ტორფნაკელიანი, ტორფდოლომიტიანი და სხვა).
8. კომით გადარგვის შემთხვევაში და ორმოს კედლებს შორის სივრცე უნდა შეივსოს ნაყოფიერი ნიადაგის ნაზავით; უკომოდ გადარგვის შემთხვევაში ორმოში ჩარგული ნერგის ფესვები უნდა გასწორდეს და მიეყაროს პირველი ბარის პირით ამოღებული მიწა. ფესვებზე მიყრილი მიწა თანდათანობით უნდა მიეტკეპნოს, შემდეგ ორმო უნდა ამოივსოს მეორე ბარის პირით ამოღებული მიწით;
9. ჩარგვის დროს არ უნდა დაზიანდეს მცენარის ფესვთა სისტემა, ღერო და ვარჯი;
10. სასურველია ხის მოთავსება ორმოში უნდა განხორციელდეს ხის პირვანდელი სივრცითი ორიენტაციის გათვალისწინებით;
11. ხის დარგვის შემდგომ აუცილებელია ხის ღერის ფიქსირება არანაკლებ 3 მხრიდან; მცირე ზომის ნერგი შეიძლება აიკრას საყრდენზე (ჭიგო, სარი, ხარდანი)..
12. ნერგის ირგვლივ უნდა გაკეთდეს სარწყავი ჯამი და მოხდეს ხის მორწყვა ნიადაგის სრულ გაჯირჯვებამდე;

ხე–მცენარის დარგვის შემდგომი მოვლა–პატრონობა:

1. მოვლის ღონისძიებები დარგვიდან პირველი 3 წლის განმავლობაში ინტენსიურად მიმდინარეობს. პირველ წელს სისტემატიურად უნდა ხდებოდეს ხეების ირგვლივ ჯამების გამარგვლა - გაფხვიერება და მორწყვა. ერთ მორწყვაზე, თითოეული ხისათვის იხარჯება 10

დავით კობახიძე ი/მ 01023000633, საქართველო, თბილისი, 0178 , ი. სიხარულიძის ქ, N 1 , ტელ: (+559) 551 60 62 26
Davit Kobakhidze I/D 01023000633, Sikharulidze st, Tbilisi, Georgia, 0178. Tel: (+559) 551 60 62 26 Email: davitkob@gmail.com

სათლი (ვედრო) წყალი. მშრალ ამინდში ირწყვება, დეკადის განმავლობაში ერთჯერადად. ყოველდღიურად, დაწვიმებით ირწყვება ხის/ბუჩქების ვარჯი (დილით ან საღამოთი).

2. მოვლის ღონისძიებაა მავნებლების-დაავადებების წინააღმდეგ ბრძოლა. ხეების მოვლის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ღონისძიებას წარმოადგენს ხის ვარჯის ფორმირება. ხის დეკორატიულობა დამოკიდებულია არა მარტო ყვავილისა და ფოთლების სილამაზეზე, არამედ საღ და კარგად ფორმირებულ ვარჯზე.
3. ხის ფორმირება ახალგაზრდობისას საჭიროა ინტესიურად, სიბერეში კი - ხეს აჭრიან ხმელ ტოტებს ან აახაგაზრდავებენ მთელ ვარჯს. ფაქტიურად, გამწვანებაში, ნარგავების მოვლა მიმდინარეობს სიცოცხლის მანძილზე.
4. წიწვოვანი ხეების ვარჯის ფორმირებას არ აწარმოებენ საერთოდ. ხის და ბუჩქების მოვლა გამოიხატება: ხეების გაახალგაზრდავებაში, ფოთოლმცვენი ბუჩქების გაახალგაზრდავებაში, მარადმწვანე და ფოთლოვანი ბუჩქების ფორმირებაში, ბორდიურების კრეჭაში, ღეროებისა და ქერქების მოვლაში და ა.შ.
5. გადარგვიდან მეორე და მესამე წელს, ვეგეტაციის დაწყებამდე, ადრე გაზაფხულზე სასურველია განხორციელდეს სერთიფიცირებული მინერალური სასუქების (NPK) შეტანა და მორწყვა.

შენიშვნა: ზემოთ მოცემული მეთოდოლოგია შემუშავებულია პატარა ზომის 25 სმ–ზე ნაკლები დიამეტრის ხე–მცენარეებზე, ხოლო 25 სმ–ზე მეტი დიამეტრის ხე–მცენარეების გადარგვის მეთოდოლოგია უნდა შემუშავდეს ინდივიდუალურად. (დიამეტრი იზომება ფესვის ყელიდან 10 სმ–ზე)

შემსრულებელი: *დავით კობახიძე*
ექსპერტი

დავით კობახიძე ა/ნ 01023000633, საქართველო, თბილისი, 0178 , ი. სიხარულიძის ქ, N 1 , ტელ: (+559) 551 60 62 26
Davit Kobakhidze I/D 01023000633, Sikharulidze st, Tbilisi, Georgia, 0178. Tel: (+559) 551 60 62 26 Email: davitkob@gmail.com